

ЗАПОБІГАННЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

МЕТА НАВЧАННЯ

1. • Дізнаєтесь, що таке булінг (цькування) та які його форми існують
2. • Дізнаєтесь про відповідальність за вчинення булінгу (цькування)
3. • З'ясуєте, які бувають наслідки за вчинення булінгу (цькування)

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО БУЛІНГ (ЦЬКУВАННЯ)?

ЩО ТАКЕ БУЛІНГ

Булінг (цькування) – психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків.

ЩО ТАКЕ БУЛІНГ

Тобто, булінг – це коли одна або декілька людей, неважливо це будуть дорослі або діти, систематично принижують, ображають або кривдять іншу людину.

І зараз це поняття поширюється не лише на навчальний заклад, але й на гуртки, дитячі табори або інші місця, де є дитячий колектив.

ФОРМИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ):

Економічний: відбирання їжі, одягу, коштів, документів, інших речей або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні знань та примушування до праці

Психологічний: словесні образи, погрози, приниження, переслідування, залякування

ФОРМИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ):

Сексуальний: будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, тобто принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, прізвиська, образи, так звані «жарти», погрози, поширення образливих чуток

Фізичний: небажана фізична поведінка, зокрема ляпаси, стусани, штовхання, щипання, шмагання, кусання, завдання ударів

ФОРМИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ):

Кібербулінг – це приниження за допомогою мобільних телефонів, інтернету. Діти реєструються в соціальних мережах, де спілкуючись, ображають інших, поширюють плітки, особисті фотографії, зроблені в роздягальнях чи вбиральнях.

ФОРМИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ):

Хейзинг (англ. Hazing) – неформальні ритуальні насильницькі обряди, що виконують під час вступу в певну групу, і для подальшої підтримки ієрархії в цій групі. Здебільшого хейзинг характерний для закритих (військових, спортивних, інтернатних і інших установ), але зустрічається і в звичайних закладах освіти.

Хейзинг – це нестатутні відносини в колективі, наприклад, відома у нас «дідівщина». Новачкам («новобранцям») однокласники або учні старших класів пропонують, принижуючи їх гідність, публічно пройтися голим або вимити підлогу в туалеті зубною щіткою тощо.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА БУЛІНГ

Згідно статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення, яка поділяється на п'ять частин:

- за вчинення булінгу: штраф від 850 до 1700 гривень або громадські роботи від 20 до 40 годин.
- у випадку вчинення булінгу групою осіб або повторно протягом року: штраф від 1700 до 3400 гривень або громадські роботи від 40 до 60 годин
- у випадку вчинення булінгу підлітком від 14 до 16 років відповідальність несуть батьки або особи, які їх замінюють. Для них також штраф: від 850–1700 гривень або громадські роботи від 20 до 40 годин.
- якщо ж цей підліток вчинив булінг повторно або в групі: штраф для батьків зростає від 1700 – 3 400 гривень або громадські роботи від 40 до 60 годин;
- коли керівник закладу освіти не повідомив поліцію про випадок булінгу, тоді за це йому передбачено штраф від 850 – 1 700 гривень або виправні роботи до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА БУЛІНГ

У випадках, коли дитині ще не виповнилося 14 років, то відповідальність за них також несуть батьки, але вже за статтею 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення – за невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей.

НАСЛІДКИ ВЧИНЕННЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

У випадках, передбачених законодавством, особу, яка вчинила булінг, за рішенням суду може бути направлено для проходження відповідної програми строком від одного до трьох місяців.

За відсутності судового рішення про направлення особи, яка вчинила булінг (цькування), для проходження відповідної програми така особа може пройти відповідну програму на добровільній основі, а діти віком до 16 років - за згодою батьків (інших законних представників дитини).

Окрім цього, після того як стосовно дитини складають адміністративний протокол за статтею 173-4 і суд визнає її вину, то дитина стає на профілактичний облік поліції за вчинення булінгу (цькування) учасника освітнього процесу, перебуває рік на обліку

КУДИ ЗВЕРНУТИСЬ ПО ДОПОМОГУ?

- **Дорослі, яким довіряєш** (батьки, родичі, вчителі, психологи тощо)
- Поліція: **102**
- «Червона кнопка» **АІКОМ**
- Національна дитяча «гаряча лінія»: **0 800 500 225** або **116 111**
- Офіс безоплатної правової допомоги: **0 800 213 103**
- Уповноважений Президента України з прав дитини: **+38 (044) 225 76 75**
- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: **0 800 50 17 20**
- Урядова «гаряча лінія»: **0 800 507 309**
- Національна гаряча лінія із запобігання домашньому насильству, торгівлі людьми та гендерної дискримінації: **0 800 500 335** або **116 123**
- Гаряча лінія з протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству щодо дітей: **15 47**

У кожному класі бувають різні ситуації: непорозуміння, жарти, конфлікти. Але є лінія, за яку переходити не можна — коли людину принижують, сміються, виключають з групи, б'ють, ображають словами чи в інтернеті.

Це називається **булінг** — не просто сварка, а повторюване цькування, коли комусь боляче, а інші це ігнорують або підтримують.

ЧОМУ ТАКЕ ТРАПЛЯЄТЬСЯ?

1. **Страх або невпевненість.** Іноді люди сміються з інших, щоб здаватися сильнішими або приховати власну слабкість.
2. **Відсутність розуміння.** Ми можемо не приймати того, хто “не такий, як усі” — говорить інакше, виглядає інакше, має свої звички чи інтереси.
3. **Приклад з дому чи фільмів.** Хтось зникає, що сварки або приниження — це “нормально”, бо бачить це вдома чи в інтернеті.
4. **Байдужість.** Коли хтось бачить, що людину ображають, але мовчить — булінг продовжується. Навіть мовчання іноді може “підтримати” кривдника.
5. **Відчуття влади.** Деякі хочуть керувати іншими, показати, що “я головний” — але роблять це через приниження.

ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ ПІСЛЯ ЦЬОГО (НАСЛІДКИ)

Для того, кого ображають:

- з'являється страх і тривога;
- важко зосередитись, зникає бажання ходити в школу;
- падає самооцінка — здається, що “зі мною щось не так”;
- іноді виникає злість на себе чи інших, навіть сльози або ізоляція.

Для того, хто ображає:

- звикає розмовляти з людьми через силу або страх;
- потім важко будувати щирі дружні стосунки;
- з часом може втратити довіру однокласників.

Для тих, хто спостерігає:

- почуття безсилля або провини;
- звикання: “це не моє діло”, “так у всіх буває”;
- а потім — страх стати наступним.

Булінг — це не про “слабких і сильних”, це про те, чи здатні ми залишатися людьми, коли бачимо чужий біль.

У кожного з нас є вибір:

- бути тим, хто підливає олію у вогонь,
- мовчати і спостерігати,
- або — стати тим, хто зупиняє, підтримує, говорить добре слово.

Іноді навіть одна добра фраза чи усмішка — це початок великих змін.

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!